

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ
STREDISKO
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

Plán činnosti

Slovenského národného strediska
pre ľudské práva
na rok 2023

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (ďalej ako „Stredisko“) je nezávislá právnická osoba plniaca úlohy v oblasti ochrany a podpory ľudských práv a dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania. Stredisko je zriadené zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o Stredisku“).

Plán činnosti Slovenského národného strediska pre ľudské práva na rok 2023 (ďalej ako „plán činnosti“) vychádza predovšetkým zo základných úloh a funkcií Strediska definovaných na napĺňanie jeho mandátu v § 1 zákona o Stredisku. Plán činnosti tiež stanovuje strategické témy, ktoré sú zadané na základe doterajšej činnosti a zistení Strediska, zahŕňa úlohy vyplývajúce z medzinárodných reportovacích povinností a zrkadlí aktivity, ktoré Stredisku vyplývajú ako úlohy z rôznych akčných plánov a koncepcií v oblasti ľudských práv a nediskriminácie.

V rámci napĺňania zákonného mandátu má osobitné postavenie úloha Strediska **poskytovať právnu pomoc obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie, a to najmä:**

- **poskytovať právne poradenstvo a vybavovať podnety fyzických a právnických osôb týkajúcich sa dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania;**
- **zastupovať obeť diskriminácie v civilných súdnych konaniach v antidiskriminačných sporoch;**
- **vydávať odborné stanoviská vo veciach diskriminácie, vystupovať v procesnom postavení osobitného subjektu a**
- **vykonávať nezávislé zisťovania týkajúce sa diskriminácie.**

Zároveň bude Stredisko priebežne počas roku 2023:

- **sledovať a aktívne vstupovať do legislatívnych procesov, ktorých predmetom je prijatie nových legislatívnych alebo nelegislatívnych materiálov, vrátane zmien už k platným legislatívnym a nelegislatívnym materiálom v oblasti ochrany a podpory ľudských práv a základných slobôd;**
- **poskytovať informácie a stanoviská o stave uplatňovania, ochrany a podpory ľudských práv a základných slobôd kľúčovým medzinárodným aktérom a**
- **vykonávať vzdelávacie aktivity.**

Zamestnanci a zamestnankyne Strediska budú v roku 2023 aktívne plniť úlohy spojené s členstvom v pracovných skupinách európskych sietí Equinet, ENNHRI a GANHRI, ako aj v regionálnych platformách a vytvárať strategické partnerstvá pomocou facilitácie odborných diskusií a okrúhlych stolov s rôznymi aktérmi z oblasti ľudských práv a nediskriminácie. Členstvo slúži nie len na napĺňanie spoloč-

ných úloh v rámci jednotlivých sietí, ale aj na zdieľanie dobrej praxe a získavanie informácií o vývoji v konkrétnej oblasti na európskej úrovni.

Stredisko v roku 2023 zrealizuje 11. ročník výtvarnej súťaže „*Moje ľudské práva*“.

V roku 2023 bude Stredisko plniť aj úlohy vyplývajúce z implementácie nasledujúcich projektov:

- **Dočasné vyrovnávacie opatrenia na zvýšenie zamestnanosti a vzdelávania Rómov** financovaného z finančných prostriedkov z Nórskeho finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu SR, programu Miestny rozvoj a inklúzia, v ktorom je žiadateľom Agentúra práce BBSK, n.o. a Stredisko spolu s Stiftelsen Mangfold i arbeidslivet projektovými partnermi.
- **Podpora rodovej rovnosti a súladu pracovného a súkromného života na Slovensku** financovaného z finančných prostriedkov z Nórskeho finančného mechanizmu 2014-2021 a štátneho rozpočtu SR, implementované s organizáciou občianskej spoločnosti Možnosť voľby, o.z.
- **Podpora vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva pri monitorovaní základných práv a ľudskoprávných aspektov právneho štátu** financovaného z grantov EHP a Nórska v rámci programu Regionálna spolupráca, v ktorom je hlavným žiadateľom Agentúra Európskej únie pre základné práva, expertným partnerom sieť ENNHRI a partnerskými organizáciami Stredisko a vnútroštátne organizácie pre ľudské práva z Bulharska, Chorvátska, Poľska, Slovinska, Cypru a Lotyšska.

Stredisko do 30. apríla 2023 vypracuje a zverejní **Správu o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2022.**

Vysvetlivky k použitým grafickým ikonkám:

Externá činnosť a medzinárodné vzťahy

Komunikačná činnosť

Právna činnosť

Vzdelávacia činnosť

Výskumná činnosť

I. STRATEGICKÉ TÉMY

1. Segregácia vo vzdelávaní

a. Monitorovanie, vyhodnocovanie a prijímanie konkrétnych návrhov riešení v súvislosti so segregáciou na vybraných základných školách

Periodické monitorovanie s priebežným vyhodnocovaním možných segregračných praktík v oblasti vzdelávania na základných školách v obciach Sačurov, Ostrovany, Jakubany a Hermanovce s cieľom prijímania konkrétnych návrhov riešení. Monitorovanie bude spočívať v osobných stretnutiach s vedením základných škôl, ako aj so zriaďovateľmi škôl, prípadne inými relevantnými aktérmi (napr. Rada školy), pričom výstupom budú monitorovacie zápisnice.

Termín plnenia: priebežne

Zodpovednosť: Právna činnosť v spolupráci s Výskumnou činnosťou a Externou činnosťou a medzinárodnými vzťahmi

b. Verejné informovanie o zisteniach

Informovanie prostredníctvom tlačových správ, sociálnych sietí a blogov o zistených skutočnostiach s cieľom zverejňovať aktuálne poznatky z praxe v oblasti segregácie vo vzdelávaní.

Termín plnenia: priebežne

Zodpovednosť: Právna činnosť v spolupráci s Komunikačnou činnosťou

2. Novela antidiskriminačného zákona

a. Analýza známych poznatkov

Vykonanie rešerše a analýzy dostupných poznatkov vrátane judikatúry Súdneho dvora Európskej únie.

Termín plnenia: 2. štvrtrok 2023

Zodpovednosť: Právna činnosť

b. Príprava návrhu novely

Naformulovanie paragrafového znenia novely antidiskriminačného zákona vrátane dôvodovej správy.

Termín plnenia: 4. štvrtrok 2023

Zodpovednosť: Právna činnosť v spolupráci s Externou činnosťou a medzinárodnými vzťahmi

3. Ľudskoprávne aspekty právneho štátu a demokratický priestor

a. Správa o právnom štáte v Slovenskej republike

Termín plnenia: 1. štvrtrok 2023

Zodpovednosť: Externá činnosť a medzinárodné vzťahy

b. Monitorovanie implementácie odporúčaní Európskej komisie a Strediska v rámci mechanizmu ochrany právneho štátu

Termín plnenia: priebežne

Zodpovednosť: Externá činnosť a medzinárodné vzťahy

- c. Implementácia projektu „Podpora vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva pri monitorovaní základných práv a ľudskoprávných aspektov právneho štátu“

Termín plnenia: **priebežne**

Zodpovednosť: Externá činnosť a medzinárodné vzťahy

- d. Správa mapujúca demokratický priestor pre obhajcov a obhajkyne ľudských práv na Slovensku

Termín plnenia: **4. štvrtrok 2023**

Zodpovednosť: Externá činnosť a medzinárodné vzťahy v spolupráci s Výskumnou činnosťou

4. Nenávistné prejavy vo verejnom diskurze

- a. Kvalitatívny výskum extrémistických postojov a podpory demokratických hodnôt v skupine žiakov a žiačok stredných škôl

Termín plnenia: **4. štvrtrok 2023**

Zodpovednosť: Výskumná činnosť

- b. Zobrazovanie vybraných menších vo verejnom diskurze

Termín plnenia: **3. štvrtrok 2023**

Zodpovednosť: Výskumná činnosť

5. Práva LGBTI+ osôb

a. Legislatívne návrhy posilňujúce postavenie a práva LGBTI+ osôb

Termín plnenia: **priebežne**

Zodpovednosť: Právna činnosť v spolupráci s Externou činnosťou a medzinárodnými vzťahmi

b. Analýza darcovstva krvi gejmí

Termín plnenia: **2. štvrtrok 2023**

Zodpovednosť: Externá činnosť a medzinárodné vzťahy v spolupráci s Právnou činnosťou

II. MEDZINÁRODNÉ REPORTOVACIE POVINNOSTI A AKTIVITY

1. Alternatívna správa k implementácii Dohovoru OSN a inému krutému, neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu či trestaniu

Termín plnenia: 1. štvrtrok 2023

Zodpovednosť: Externá činnosť a medzinárodné vzťahy

2. Správa o implementácii záväzkov vyplývajúcich Slovenskej republiky z Európskej sociálnej charty (revidovanej)

Termín plnenia: 2. štvrtrok 2023

Zodpovednosť: Externá činnosť a medzinárodné vzťahy

3. Individuálne podanie k zoznamu tém pri preskúvaní implementácie Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach Slovenskou republikou Výborom OSN pre ľudské práva

Termín plnenia: 3. štvrtrok 2023

Zodpovednosť: Externá činnosť a medzinárodné vzťahy

4. Individuálne podanie na účely preskúvania Slovenskej republiky v rámci 4. cyklu Univerzálneho periodického hodnotenia v Rade OSN pre ľudské práva

Termín plnenia: 3. štvrtrok 2023

Zodpovednosť: Externá činnosť a medzinárodné vzťahy

5. Zvyšovanie povedomia o mechanizme Univerzálneho periodického hodnotenia a odporúčaniach pre Slovenskú republiku

a. seminár pre organizácie občianskej spoločnosti

Termín plnenia: **2. štvrtrok 2023**

Zodpovednosť: Externá činnosť a medzinárodné vzťahy

b. advokačná kampaň cielená na zastupiteľstvá cudzích štátov v Slovenskej republike

Termín plnenia: **4. štvrtrok 2023**

Zodpovednosť: Externá činnosť a medzinárodné vzťahy

III. ZÁVÄZKY VYPLÝVAJÚCE Z AKČNÝCH PLÁNOV A KONCEPCIÍ

Pre právnu činnosť:

1. Právne analyzovať inštitút rovného odmeňovania

Úloha vyplývajúca z Akčného plánu rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí na roky 2022-2027

Termín plnenia: **4. štvrtrok 2023**

Pre externú činnosť a medzinárodné vzťahy:

1. Zvýšenie povedomia osôb z MRK o možnostiach riešenia podozrenia na diskriminačné správanie v súvislosti s prijímaním služieb zdravotnej starostlivosti (Informačné materiály distribuované do komunít MRK)

Úloha vyplývajúca z Akčného plánu Prioritnej oblasti Zdravie k Stratégii rovnosti, inkluzie a participácie Rómov do roku 2030

Termín plnenia: **priebežne**

Pre výskumnú činnosť:

1. Vypracovať analýzu didaktických prostriedkov dostupných a používaných na hodinách občianskej náuky s odporúčaniami na zmeny pri tvorbe nových didaktických prostriedkov

Úloha vyplývajúca z Konceptie boja proti radikalizácii a extrémizmu do roku 2024

Termín plnenia: **4. štvrtrok 2023**

2. Monitorovať problematiku obťažovania na pracoviskách a odstraňovanie prejavov diskriminácie, šikanovania a sexizmu v pracovno-právnych vzťahoch

Úloha vyplývajúca z Akčného plánu rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí na roky 2022-2027

Termín plnenia: **4. štvrtrok 2023**

3. Monitoring reťazenia zmlúv o krátkodobom nájme pri poskytovaní sociálneho bývania

Úloha vyplývajúca z Akčného plánu prioritnej oblasti Bývanie k Stratégii pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030

Termín plnenia: **3. štvrtrok 2023**

4. Mapovanie diskriminácie v prístupe k nájomnému bývaniu

Úloha vyplývajúca z Akčného plánu prioritnej oblasti Bývanie k Stratégii pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030

Termín plnenia: **3. štvrtrok 2023**

Pre vzdelávaciu činnosť:

1. Zvyšovať povedomie vybraných cieľových skupín v ozbrojených a iných silových zložkách SR a verejnosti o radikalizme a extrémizme

Úloha vyplývajúca z Koncepcie boja proti radikalizácii a extrémizmu do roku 2024

Termín plnenia: **priebežne**

2. Zabezpečiť vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov a zamestnankýň škôl a tiež mládeže o rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí

Úloha vyplývajúca z Akčného plánu rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí na roky 2022-2027

Termín plnenia: **priebežne**

3. Zvyšovať povedomie vybraných cieľových skupín, vrátane osôb so zdravotným postihnutím o právach a dôstojnosti osôb so zdravotným postihnutím, prevencia a odstraňovanie stereotypov a predsudkov voči osobám so zdravotným postihnutím

Úloha vyplývajúca z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030

Termín plnenia: **priebežne**

4. Realizovať programy a školenia pre zamestnávateľov o metódach rozpoznávania a riešenia diskriminácie a jej základných príčin vrátane protirómskeho rasizmu a zaujatosti

Úloha vyplývajúca z Akčného plánu prioritnej oblasti Zamestnanosť k Stratégii pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030

Termín plnenia: **priebežne**

5. Zvyšovať povedomie zamestnancov a zamestnávateľov o diverzite a rovnosti na pracovisku prostredníctvom tzv. senzibilizačných programov

Úloha vyplývajúca z Akčného plánu prioritnej oblasti Zamestnanosť k Stratégii pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030

Termín plnenia: priebežne

6. Realizovať aktivity pre mladých ľudí vstupujúcich na trh práce s cieľom zvýšenia ich povedomia o ochrane pred diskrimináciou v kontexte rovnosti mužov a žien a zosúladovania rodinného a pracovného života

Úloha vyplývajúca z Akčného plánu prioritnej oblasti Zamestnanosť k Stratégii pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030

Termín plnenia: priebežne

7. Poskytovať pravidelné školenie o protirómskom rasizme pre právnikov, sudcov, lekárov, sestry ako aj štátnych zamestnancov, úradníkov miestnej samosprávy a ďalšie príslušné zainteresované strany zapojené do poskytovania právnych, sociálnych a zdravotných služieb vo verejnom záujme vrátane organizácií občianskej spoločnosti

Úloha vyplývajúca z Akčného plánu prioritnej oblasti Boj s protirómskym rasizmom a podpora participácie k Stratégii rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030

Termín plnenia: priebežne

8. Realizovať osvetové aktivity pre obyvateľov z marginalizovaných rómskych komunít o dodržiavaní zásady rovnakého zaobchádzania

Úloha vyplývajúca z Akčného plánu prioritnej oblasti Boj s protirómskym rasizmom a podpora participácie k Stratégii rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030

Termín plnenia: priebežne

9. Zvyšovať technické kapacity zamestnávateľov (počet podujatí zameraných na zvyšovanie kapacít vybraných aktérov)

Úloha vyplývajúca z Akčného plánu prioritnej oblasti Boj s protirómskym rasizmom a podpora participácie k Stratégii rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030

Termín plnenia: priebežne

10. Realizovať vzdelávacie aktivity k slobodnému výberu vzdelania, povolania a kariéry, rovnosti žien a mužov na pracovisku, ktoré prispievajú k odstráneniu stereotypného prístupu a predsudkov voči ženám a znevýhodneným skupinám

Úloha vyplývajúca z *Národného akčného plánu zamestnanosti žien na roky 2022-2027*

Termín plnenia: priebežne

11. Realizovať vzdelávacie aktivity pre zamestnancov a zamestnankyne o prejavoch a dôsledkoch sexuálneho obťažovania na pracovisku a možnostiach ochrany a tiež pre inšpektoráty práce k riešeniu sexuálneho obťažovania na pracovisku

Úloha vyplývajúca z *Národného akčného plánu zamestnanosti žien na roky 2022-2027*

Termín plnenia: priebežne

12. Podporovať prevenciu šikany mladých ľudí na základe ich skutočnej alebo domnenej sexuálnej orientácie

Úloha vyplývajúca zo *Stratégie Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021-2028*

Termín plnenia: priebežne

Pre komunikačnú činnosť:

1. Tvorba informačných materiálov o platových a iných aspektoch súvisiacich s rovnosťou žien a mužov

Úloha vyplývajúca z *Národného akčného plánu zamestnanosti žien na roky 2022-2027*

Termín plnenia: 4. štvrtrok 2023

2. Kampaň na podporu zvýšenia informovanosti o úspešných prípadoch v oblasti boja s protirómskym rasizmom a diskrimináciou

Úloha vyplývajúca z *Akčného plánu prioritnej oblasti Boj s protirómskym rasizmom a podpora participácie k Stratégii rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030*

Termín plnenia: priebežne

IV. KOMUNIKÁCIA

Stredisko v rámci komunikačnej činnosti v roku 2023 bude:

- pokračovať v informovaní o svojej činnosti a aktualitách z oblasti ľudských práv a nediskriminácie na webovom sídle, sociálnych sieťach, blogoch;
- zvyšovať svoju poznateľnosť pomocou diverzifikácie výstupov na webovom sídle, sociálnych sieťach – Facebook, Instagram, LinkedIn, blogoch;
- pokračovať v tvorbe online a offline komunikačných výstupov podľa potrieb vychádzajúcich z činnosti Strediska a aktuálnych spoločenských udalostí;
- pokračovať s pravidelným zverejňovaním podcastu *NoPráve*, kde rozhovormi s osobnosťami prezentujeme činnosť Strediska, popularizuje a vysvetľuje rôzne témy týkajúce sa ľudských práv a nediskriminácie;
- monitorovať a archivovať mediálne výstupy výkonnej riaditeľky a zamestnancov a zamestnankýň Strediska v rámci zvyšovania transparentnosti a dôveryhodnosti.